

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

МИШЉЕЊЕ

по Захтјеву заједничке адвокатске канцеларије Иња Пашалић, Елма Кебо и Ада Хасечић у вези примјене различитих територијалних законских и подзаконских рјешење о управљању посебним категоријама отпада на јединственом тржишту Босне и Херцеговине

Сарајево,
октобар, 2022. године

Број: 01-26-7-005-9/22
Сарајево, 12.10.2022. године

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а по поднесеном Захтјеву за давање мишљења заједничке адвокатске канцеларије Иња Пашалић, Елма Кебо и Ада Хасечић, Прушчакова 9, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, за примљеном дана 14.3.2022. године под бројем: 01-26-7-005-1/22, на својој 110. (стотинудесетој) сједници, одржаној дана 12.10.2022. године, донио је

МИШЉЕЊЕ

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) је дана 14.3.2022. године под бројем: 01-26-7-005-1/22, за примио Захтјев поднесен од стране заједничке адвокатске канцеларије Иња Пашалић, Елма Кебо и Ада Хасечић, Прушчакова 9, 71000 Сарајево (даље у тексту: Подносилац захтјева), у складу с чланом 25. тачка ф) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), којим се тражи издавање мишљења и препоруке у вези примјене члана 4. и примјене члана 25. став (2) Закона о конкуренцији (даље у тексту: Захтјев).

Подносилац захтјева, за примљеним поднеском поставља питања у вези примјене различитих територијалних законских и подзаконских рјешење о управљању посебним категоријама отпада на јединственом тржишту Босне и Херцеговине, гдје наводи сљедеће:

- Управљање отпадом на јединственом тржишту Босне и Херцеговине регулисано је на нивоу ентитета и дистрикта различитим законским и подзаконским рјешењима;
- Обавеза плаћање накнада за посебне категорије отпада (гуме, батерије, акумулатори, уља и возила) се односи на увознике, произвођаче и дистрибутере ових производа и директно утиче на цијену самог производа;
- чланом 8.,9.,10. и 11. „Уредбе о производима који послје употребе постају посебне категорије отпада и критеријумима за обрачун и начин плаћања накнаде“ (Службене Новине Федерације БиХ, бр.59/21) (даље у тексту: Уредба), коју је донијела Влада ФБиХ, директно се утврђују цијене накнаде за управљање отпадом (путем прописаног коефицијента), која се има платити ЈУ Фонду за заштиту околиша ФБиХ, а чиме Влада ФБиХ диктира тржишну цијену на тржишту управљања отпадом;
- да ли се Уредбом Владе ФБиХ нарушава слободно формирање цијена на тржишту;
- да ли обвезници плаћања ове накнаде, који плаћају различите накнаде у Федерацији БиХ, Републици Српској и Брчко Дистрикту, имају исти положај на тржишту БиХ, односно да ли се ради о примјени различитих услова за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију;
- да се по службеној дужности размотри да ли су моментална законска и подзаконска рјешења из предметне области, у складу с одредбама Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет је у поступку обраде предметног Захтјева, затражио податке, појашњења и документацију од Федералног Министарства околиша и туризма, Фонда за заштиту околишу Федерације БиХ и Владе Брчко Дистрикта.

Конкуренцијски савјет је утврдио да законски оквир уређења области управљања отпадом у Босни и Херцеговини чине:

- Закон о управљању отпадом Федерације БХ („Службене новине Федерације БХ“, бр.33/03, 72/09 и 92/17),
- Закон о управљању отпадом Републике Српске („Службени гласник РС“, бр.70/20 и 63/21),

- Закон о управљању отпадом Брчко Дистрикта БХ („Службени гласник Брчко Дистрикта БХ“, бр: 25/04, 1/05,19/07,2/08 и 9/09).

Законски оквир за доношење саме Уредбе на коју указује Подносилац захтјева, као и Уредбе о начину расподеле и улагања прикупљених накнада за посебне категорије отпада и услови за додјелу потицајних средстава (Службене Новине Федерације БиХ, бр.59/21), те Правилника о управљању отпадним уљима, Правилника о управљању отпадним батеријама и акумулаторима, Правилника о управљању отпадним возилима и Правилник о управљању отпадним гумама („Службене новине Федерације БХ“, 94/21), садржан је у члану 18а. став (4) и члану 58. став (3) Закона о управљању отпадом Федерације БХ, који каже да ће се Проведбеним прописима утврдити критеријуми за обрачун и плаћање накнада за посебне категорије отпада, те висина накнаде за одређене производе који послје употребе постају посебна категорија отпада.

Предметном Уредбом, уређене су категорије отпада на које указује Подносилац захтјева, тј. отпадни акумулатори, гуме, уља/мазива и отпадна возила, односно дефинисана обавеза плаћања накнада за ову врсту отпада, утврђени јасни и прецизни критерији обрачуна и начина плаћања накнада, гдје су обвезници они привредни субјекти који пласирају робу на тржиште (увозници, произвођачи и дистрибутери), врше пријаву пласмана ових производа, извјештавају и плаћају накнаду по принципу „продужене одговорности увозника и произвођача“, што је уједно и један од основних постулата ЕУ директива о управљању отпадом.

Уредбу употпуњава, између осталих, и Уредба о информационом систему управљања отпадом („Службене новине Федерације БХ“, број: 97/18), којом се прописује обавеза вођења детаљних података, како о пласману производа који послје употребе постају посебна категорија отпада, тако и о управљању посебним категоријама отпада, док читав сет правилника детаљно регулише управљање отпадом, обавезе и одговорности обвезника система, те на тај начин контролише и прати кретање и стање отпада.

Циљ доношења Уредбе јесте заштита околиша и људског здравља, очување природних ресурса, развој савремених технологија у производњи истих, успостава оптималних система управљања и допринос развоју привреде у сегменту управљања отпадом, што је саставни дио Стратегије заштите околиша Федерације БиХ, коју доноси Парламент Федерације БиХ, а стручне и друге послове у изради Стратегије врши Федерално министарство околиша и туризма. Стратегија мора бити усклађена са Стратегијом економског развоја Федерације БиХ и кантоналним плановима економског развоја. Федерални план управљања отпадом доноси Влада Федерације БиХ на приједлог Федералног министарства околиша и туризма.

Дакле, Законом о управљању отпадом Федерације БиХ, утврђена су сва овлаштења у предметној области, а која се конкретно односе на Владу Федерације БиХ и Федерално министарство околиша и туризма, неопходна за изградњу самог система управљања отпадним гумама, батеријама и акумулаторима, уљима и возилима, његово функционисање у пракси, што је од општег значаја за најширу друштвену заједницу и све грађане Босне и Херцеговине.

У Републици Српској донесен је Закон о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 70/20 и 63/21) у којем су утврђене висине и начин плаћања накнада за посебне категорије отпада, односно прописане су исте накнаде за наведене врсте отпада (гуме, уља, возила, акумулаторе и батерије) које се примјењују и у Федерацији БиХ.

На основу података достављених од Владе Брчко Дистрикта, констатовано је да План управљања отпадом у Брчко Дистрикту, још увијек није донесен, мада је Стратегијом заштите животне средине у периоду 2016-2026 године, предвиђена израда регулативе и техничких упутстава везаних за обавезну израду Плана управљања отпадом.

Што се тиче посебних категорија отпада, на које указује Подносилац захтјева, достављени подаци показују да у Брчко Дистрикту не постоји организовано одвојено прикупљање ове врсте

отпада, с изузетком отпадних батерија и акумулатора, који се третирају у погону фабрике „Тесла“ д.д. Брчко Дистрикт.

У Брчко Дистрикту не наплаћује се накнада за управљање отпадом, јер није формиран Фонд за заштиту околиша и не постоје погони за рециклажу, те с обзиром на ситуацију која је тренутно у Брчко Дистрикту, Конкурентијски савјет није вршио даљу анализу одредби законских прописа који се односе на ову област у Брчко Дистрикту.

Конкурентијски савјет у складу с одредбама Закона о конкуренцији има искључиву надлежност у одлучивању о постојању забрањеног конкурентијског дјеловања на тржишту Босне и Херцеговине, те вођење управних поступака код забрањених конкурентијских дјеловања, у складу с чланом 20. и чланом 25. став (1) тачке д), е) и ф) Закона..

У оквиру својих надлежности Конкурентијски савјет у свим својим поступцима за сваки конкретан случај посебно, утврђује релевантно тржиште. Конкурентијски савјет је надлежан да у складу с чланом 25. став (1) Закона, прописује и даје тумачење општих и посебних дефиниција конкурентијских појмова, те даје мишљења и препоруке о било којем аспект конкурентије, по службеној дужности или на захтјев државног органа, привредног субјекта или друштва.

Такође, Конкурентијски савјет је у складу с чланом 25. став (2) Закона, надлежан да на нацрте, приједлоге закона и других прописа из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, даје мишљење о њиховој усклађености са Законом.

На нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом ФБиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр.33/03, 72/09) Конкурентијски савјет је дао Мишљење број: 01-26-7-006-2-/17 од 28.02.2017. године о његовој усклађености са Законом о конкуренцији, прије него што је исти усвојен, како је то и прописано напријед наведеним чланом Закона.

Надаље, Конкурентијски савјет је извршио анализу одредби предметне Уредбе, у смислу спрјечавања, ограничавања или нарушавања тржишне конкуренције, те је становишта да Влада Федерације БХ предметном Уредбом не нарушава слободно формирање цијена на тржишту управљања отпадом који последије употребе постају посебна категорија отпада.

Наиме, Законом који се примјењује у Републици Српској и Уредбама у Федерацији БиХ, су прописане исте накнаде за гуме, уља, возила, акумулаторе и батерије, које се плаћају ентитетским фондовима за заштиту околиша и почели су се примјењивати од 01.01.2022. године у оба ентитета.

Доношење ових уредби и других прописа у Федерацији БиХ је допринијело у великој мјери хармонизацији законодавства између два ентитета, које се односи на посебне категорије отпада као што су: гуме, уља, возила, батерије и акумулатори.

Стога, Конкурентијски савјет сматра да се не ради о повреди члана 4. Закона о конкуренцији, односно о примјени различитих услова за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију.

Ово мишљење је дато искључиво на основу података наведених у Захтјеву, те уколико дати подаци одступају од стварног чињеничног стања, ово мишљење се не може примјенити.

Предсједник

Небојша Попић